

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TEMEL YAŞAM DESTEĞİ (TYD) ve OTOMATİK EKSTERNAL DEFİBRİLATOR (OED)

Amaç ve Öğrenim Hedefleri

Amaç;

Katılımcılar solunumu ve kalbi duran kişide otomatik eksternal defibrilatör (OED) kullanabilecek ve temel yaşam desteği uygulayabileceklerdir.

Öğrenim Hedefleri;

- OED'nin tanımını söyleyebilmeli.
- OED'nin önemini söyleyebilmeli.
- OED'nin çalışma prensibini söyleyebilmeli.
- OED kullanımında dikkat edilecekleri sayabilmeli.

Amaç ve Öğrenim Hedefleri

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Öğrenim Hedefleri;

- Göğüs basısı uygulamasını manken üzerinde öğrenim rehberi basamaklarına göre uygulayabilmeli (yetişkin, çocuk, bebek).
- Soluk vermeyi manken üzerinde öğrenim rehberi basamaklarına göre uygulayabilmeli (yetişkin, çocuk, bebek).
- Öğrenim rehberi basamaklarına göre yetişkin, çocuk ve bebeklerde göğüs basısı- soluk verme ve OED' yi bir arada manken üzerinde uygulayabilmeli.

OED Tanıtımı

OED (Otomatik Eksternal Defibrilatör) Nedir

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

OED, bir defibrilatör türüdür ve defibrilatörler kalbe şok uygulaması yapmaya yarayan cihazlardır.

OED, ani kalp durması sırasında göğse yapıştırılan pedler(elektrotlar) vasıtası ile kalbe şok verilmesini sağlayan hafif, kullanımı kolay ve taşınabilir bir cihazdır.

Bu cihazlar OED kullanımını kapsayan ilk yardım eğitimi almış herkes tarafından kullanılabilir.

OED Nasıl Etki Eder

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Ani kalp durması; Kalpte aniden ortaya çıkan işlev bozukluğunda ve kalp beklenmedik bir şekilde atmayı bıraktığında ortaya çıkar. Birkaç dakika içinde tedavi edilmediği takdirde hızla ölüme yol açar.

- Ani kalp durması çoğunlukla kalbin pompa işlevini yapmasına engel olan elektriksel bozukluktan kaynaklanır. Kalbin hızlı bir şekilde bu durumdan kurtarılması için kalbe şok uygulanması gerekir.

OED Nasıl Etki Eder

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Ani kalp durmasından sonraki 3-5 dakika içinde uygulanabilen şok, sağ kalıma %50-70 oranında olumlu katkı sağlar. Gecikilen her bir dakika için ise hasta/yaralının hayatta kalma şansı %10-12 oranında düşer.
- OED yardımı ile uygulanan şok kalbin pompa işlevini yapmasına engel olan elektriksel bozuklukların ortadan kaldırılması ve normal ritmin devam etmesini sağlamak sureti ile etki eder.

OED Neden Önemlidir Ve Kullanımı

Güvenli midir

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

OED' ler;

- Hastane öncesindeki tüm ilk yardımcılar tarafından kullanılabilir olması.
- Taşınabilir olması.
- Daha fazla insanın hayatta kalmasını sağlayacağından dolayı önemlidir.

Bu cihazlar sadece hayatı tehdit eden ritimler için şok önerdiğinden ve uyguladığından dolayı güvenlidir.

OED Çeşitleri Nelerdir

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Birçok farklı OED modeli mevcuttur. Kullanım ilkeleri her biri için aynıdır, ancak ekran ve seçenekler farklılık gösterebilir. Tüm OED'ler aşağıdaki ortak unsurlara sahiptir;

- Açma/kapama mekanizması
- Kablo ve pedler (elektrotlar)
- Kalp ritmini değerlendirme yeteneği
- Şok verme yeteneği
- Sesli ve/veya görsel komut sistemi
- Kolay taşınabilirlik için pil ile çalıştırma

OED Çeşitleri Nelerdir

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Tam otomatik OED;

Kalpdeki düzensiz ritmi tanıyan ve şok uygulaması için ilk yardımcının herhangi bir düğmeye basmasına gerek olmayan cihazlardır.

Yarı otomatik OED;

Kalpdeki düzensiz ritmi tanıyan ve şok uygulaması için ilk yardımcının cihaz üzerindeki şok düğmesine basması gereken cihazlardır.

OED'ler Nasıl Çalışır

OED içindeki bir mikroişlemci, hasta/ yaralının kalp ritmini yapışkan elektrotlar aracılığıyla analiz eder ve ilk yardımcıya şok gerekip gerekmediği komutunu verir.

Eğer gerekli ise, kaydedilmiş bir ses, ilk yardımcıdan OED'deki şok düğmesine basmasını ister.

Tam otomatik OED'lerde şok uygulaması için ilk yardımcının düğmeye basmasına gerek yoktur. Cihaz şoku kendisi otomatik olarak verir. Sesli ve/veya görsel komutlar ilk yardımcıyı işlem boyunca yönlendirir.

OED Kullanılan Durumlar

Dikkat Edilmesi Gereken Genel İlkeler

- 1- OED hasta/yaralının solunumunu değerlendirmez.
- 2- İlkyardımcı hasta/yaralıya müdahale etmeden önce olay yeri güvenliğini sağlar.
- 3- Pedlerin yapışacağı bölgenin kuru olması gerekir. Eğer ıslaklık var ise pedler yerleştirilmeden önce göğüs kurulanmalıdır.
- 4- Hastanın göğsünün kıllı olması, boyun ve/veya göğüste takı vb. şeylerin bulunması pedlerin iletiminde sorun yaratır. Bu durumlarda cihazın yanında bulunan ilk yardım kiti içerisindeki makas, eldiven, tıraş bıçağı vb. malzemeler kullanılabilir. Takı ve benzerleri ayrı bir poşet içerisinde muhafaza edilmelidir.

OED Kullanılan Durumlar

Dikkat Edilmesi Gereken Genel İlkeler

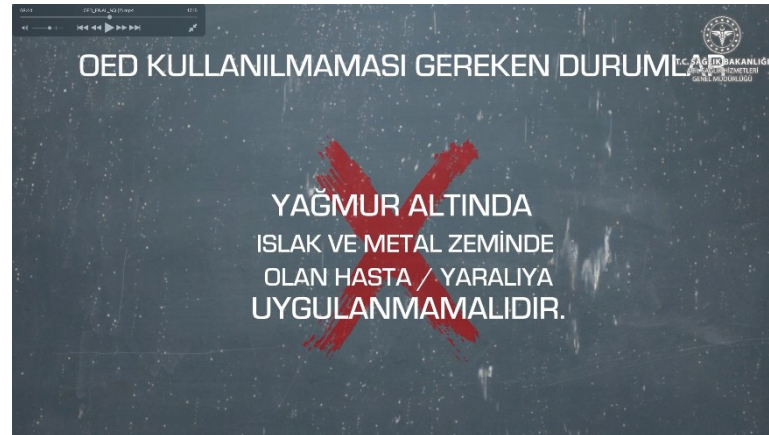
- 5-** Pedlerin yapıştırılacağı bölgede açık yara var ise, pedler yara üzerine yapıştırılmamalıdır. Ayrıca, göğüs bölgesinde yapıştırılmış ilaç bantları var ise öncelikle bantlar çıkartılmalı ve sonra pedler yapıştırılmalıdır.
- 6-** Gebeler ile kalp pili olduğu bilinen hastalarda OED kullanılabilir ancak, ped kalp pili üzerine yapıştırılmamalıdır. 2,5 cm uzağına yapıştırılmalıdır.
- 7-** OED; kalp ritmi analizi yaparken ve şok verirken hasta/yaralıya dokunulmamalıdır.
- 8-** OED ve “Temel Yaşam Desteği” uygulamasından sonra yaşam belirtisi gösteren hasta/yaralıya derlenme pozisyonu verilmelidir. Kesinlikle OED kapatılmamalı ve pedler çıkartılmamalıdır. Bu şekilde cihaz analiz yapmaya devam edecek ve ilk yardımcıyı sesli ve/veya görsel komutlar ile yönlendirebilecektir.

OED Kullanılmaması Gereken Durumlar

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- OED; yağmur altında, ıslak ve metal zeminde olan hasta/yaralıya uygulanmamalıdır.
- Bu durumda hasta/yaralı kuru bir zemine çekilerek, göğüs kafesi kurulandıktan sonra pedlerin ve göğüs kafesinin tekrar ıslanmaması sağlanabiliyorsa kullanılmalıdır.

OED Kullanılmaması Gereken Durumlar

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

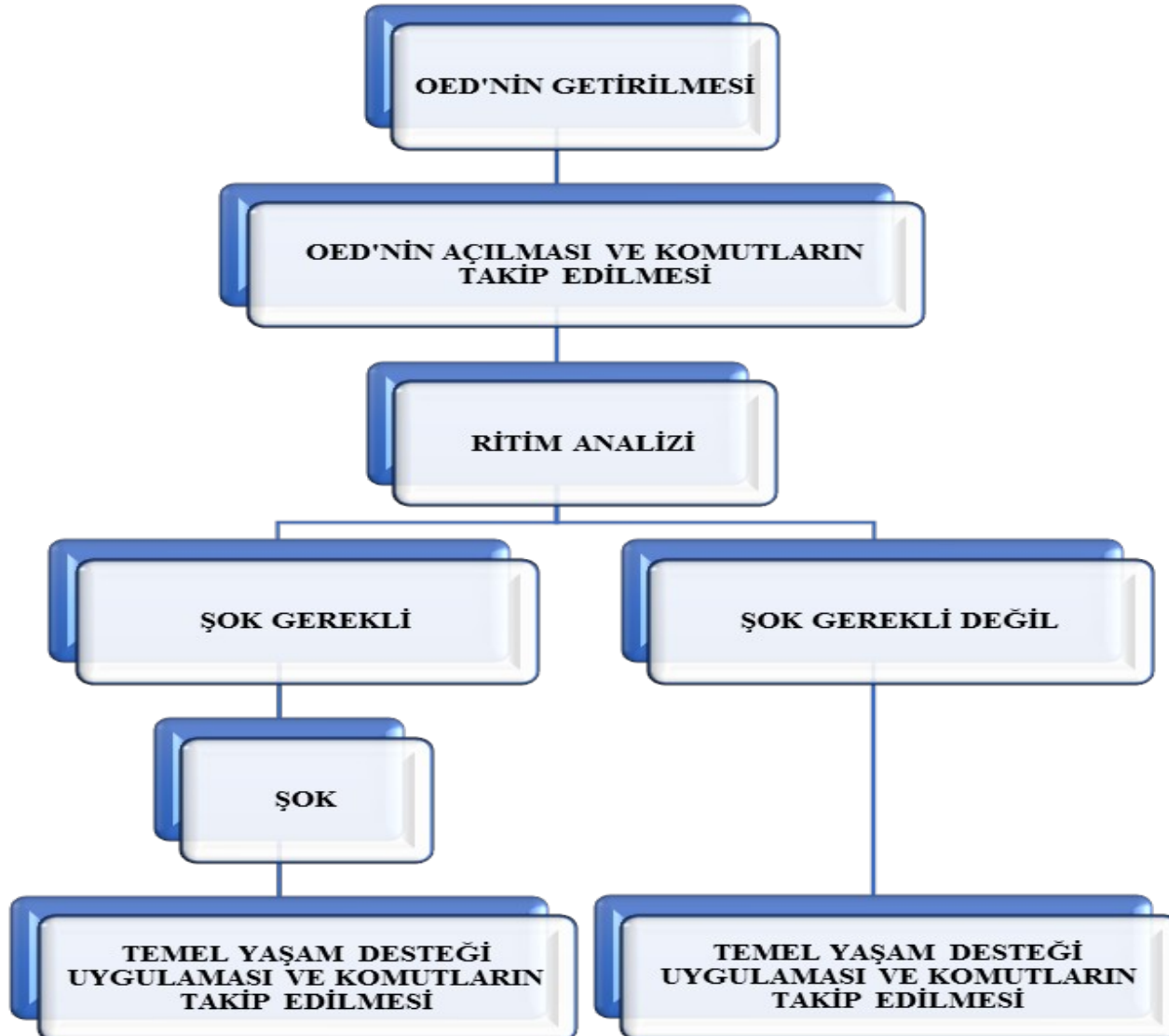
- Yangın ve patlama tehlikesi olan yanıcı gazların bulunduğu ve yoğun oksijenin olduğu ortamlarda kullanılmamalıdır.
- Sürekli oksijen verilen bir hastada müdahale sırasında oksijen kaynağı kesilmeli veya uzaklaştırılmalıdır.

OED Uygulama Akış Şeması

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Temel Yaşam Desteği

Genel Bilgiler

Ani kalp durmasında çoğunlukla kalp, ortaya çıkan ve uzun süren düzensiz atımlar nedeni ile etkili kalp atımı ve kan dolaşımı oluşturmaz ve buna bağlı olarak kan akımı durur.

Temel Yaşam Desteği uygulaması için sağlıkçı olmaya gerek yoktur. Fakat **İlkyardım Eğitimi** alınması şarttır.

- Ani kalp durmasının hızlıca tanınması ve 112 acil yardım numarasının aranması,
- Erken dönemde göğüs basısına başlanması,
- OED ile erken dönemde defibrilasyon yapılmasını içerir.

Yaşam zincirindeki her halka son derece önemli ve de gereklidir. Halkaların birinde olan eksiklik veya gecikme **Temel Yaşam Desteği** başarısını azaltarak hastanın hayatta kalma şansını azaltır.

Yaşam Zinciri

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

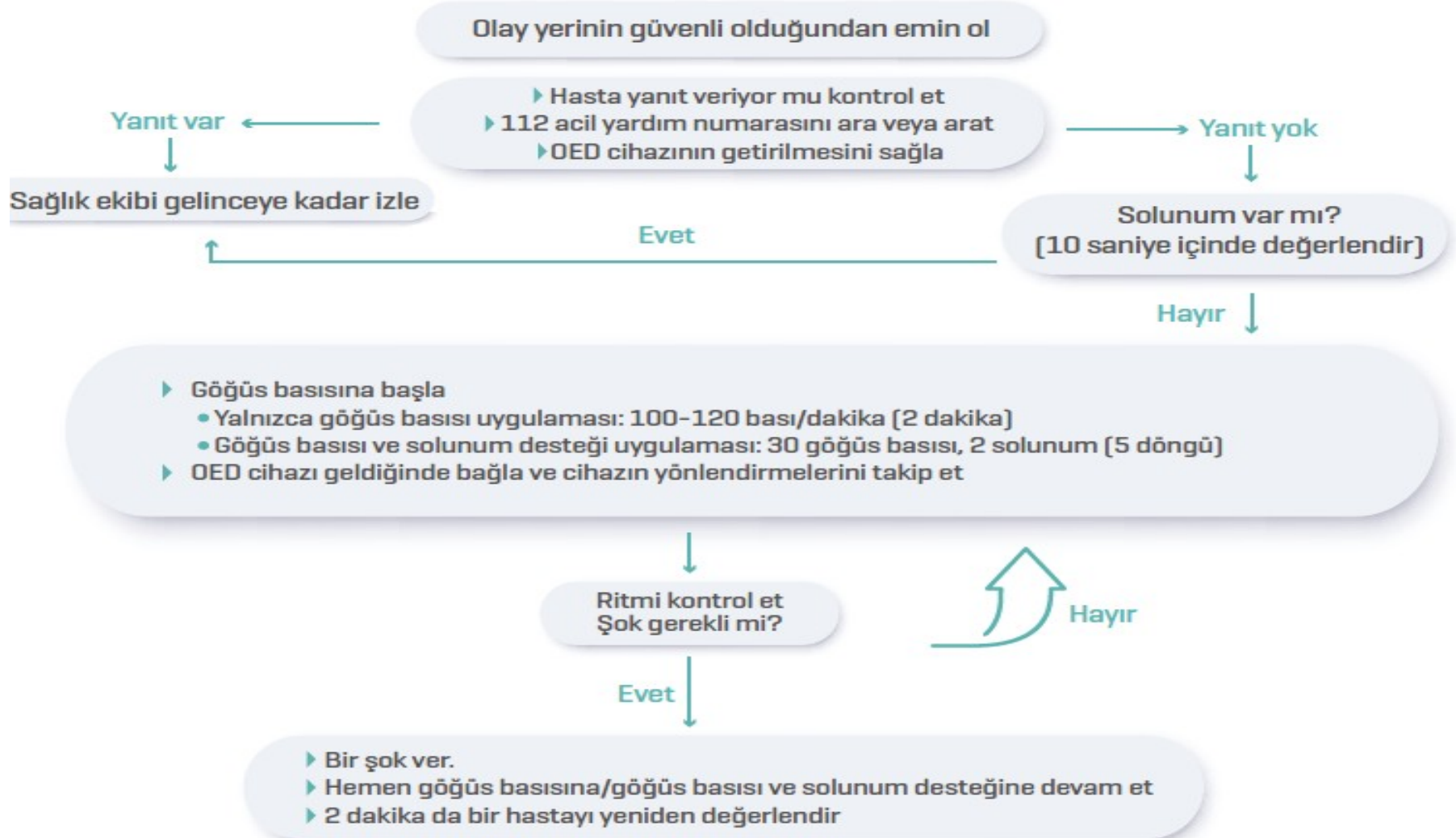

Erişkinlerde Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Erişkinlerde Temel Yaşam Desteği Uygulaması akış şeması

Erişkinlerde Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

1-İlkyardımcı hasta/yaralının ve kendi güvenliğini sağlar.

2-Gerekli ve mümkünse uygulama başlamadan önce hasta/yaralıyı güvenli bir alana taşır.

3-Hasta/yaralının omuzlarına hafifçe dokunup yüksek sesle “iyi misiniz?” diye sorarak yanıtı (bilinci) kontrol eder.

Erişkinlerde Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

T.C. SAğLIK BAKANLIğI
ACIL SAğLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜğÜ

4-a) Hasta/yaralı yanıtı (bilinci yerinde) ise;

- 112 acil yardım numarasını arar veya aratır.
- Arama sırasında telefonun hoparlörünü açar ve telefondaki sağlık görevlisinin direktiflerini dinler.
- Hasta/yaralının yanına diz çöker.
- Hasta/yaralının boyun ve göğsünü saran sıkı giysileri gevşetir.
- Sağlık ekibi gelinceye kadar tehlike yaratmadığı müddetçe hasta/yaralıyı bulunduğu pozisyonda bırakır ve düzenli aralıkla kontrol eder.

Erişkinlerde Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

4-b) Hasta/yaralı yanıtızsız (bilinci yerinde değil) ise; İlkyardımcı tek başına ise;

- Hemen etrafına seslenir ve yardım ister.
- Yardım çağrısına karşılık veren birisi olursa 112 acil yardım numarasını aramasını ve OED cihazını getirmesini ister.
- Yardım çağrısına karşılık veren birisi yoksa 112 acil yardım numarasını kendisi arar.
- Arama sırasında telefonun hoparlörünü açar ve telefondaki sağlık görevlisinin direktiflerini dinler.

Erişkinlerde Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

**4-b) Hasta/yaralı yanıtızsız (bilinci yerinde değil) ise;
İki veya daha fazla kişi varsa;**

- İlk yardımcılardan biri hasta/yaralıya yardım eder, ikincisi 112 acil yardım numarasını arar ve OED cihazını getirir.

Erişkinlerde Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

5- Havayolu açıklığının değerlendirilmesi;

1-Hasta/yaralının ağız içini kontrol eder.

2-Görünen bir yabancı cisim varsa, katı bir cisimse ve çıkarabileceğinden emin ise parmak süpürme hareketi ile tek hamlede çıkarmaya çalışır.

3-Ancak emin değilse dokunmaz ve kesinlikle arkaya doğru itmez. Rastgele parmak süpürme hareketini kullanmaktan kaçınır.

4-Havayolu açıklığını baş geri çene yukarı manevrası ile (bir el ile başın alın bölgesi hafifçe geriye itilirken, diğer el il işaret ve orta parmaklar kullanılarak çene yukarı kaldırılır) sağlar.

Erişkinlerde Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Solunumun değerlendirilmesi;

Solunumu değerlendirmek için hasta/yaralının nefes alıp almadığını ve göğüs kafesinin hareket edip etmediğini kontrol eder.

Solunum varsa; Hasta/yaralıyı bilinci yoksa derlenme pozisyonuna getirir ve 112 acil yardım numarası hala aranmamışsa arar ya da aratır.

Solunum yoksa; Temel Yaşam Desteğine başlar.

Erişkinlerde Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

6- Göğüs basısı uygulaması;

6-a) Göğüs basısı yerinin tespiti;

- Her iki elin işaret parmakları ile iman tahtasının alt ve üst ucunu tespit eder.
- İşaret parmaklarını dikkate alarak başparmakları ile iman tahtasını iki eşit parçaya böler.

Erişkinlerde Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

6-a) Göğüs basısı yerinin tespiti;

- Altta kalacak olan elin topuğunu iman tahtasının alt yarısına iman tahtasının alt ucunda yer alan çıkıntıdan uzak duracak şekilde yerleştirir.
- Avuç içi ve parmaklarını göğüs kafesi ile temas ettirmez.

Erişkinlerde Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

6-a) Göğüs basısı yerinin tespiti;

- Diğer elini alttaki elin üzerine gelecek şekilde yerleştirir ve parmaklarını kilitler.
- Kollarını dirseklerden bükmez ve dik tutar.
- Gövde ile kollar arasında 90 derecelik bir açı oluşturur.

Erişkinlerde Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

6-b) Göğüs Basısı tekniği;

- Göğüs basısı esnasında iman tahtası üzerine aşağı ve dik bir şekilde kuvvet uygular.
- Göğüs basısı sırasında iman tahtasının alt ucunda yer alan çıkıntıdan uzak durur.
- Bası derinliğini iman tahtası en az 5 cm ve en fazla 6 cm çökecek şekilde ya da göğüs ön arka çapının 1/3 oranında çöktürülmesi şeklinde ayarlar.

Erişkinlerde Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

6-b) Göğüs Basısı tekniği;

- Her bası sonrası ellerini iman tahtasından ayırmaksızın göğüs kafesinin eski haline dönmesine izin verir.
- Göğüs basısı sırasında ellerin göğüs kafesinden hiçbir şekilde ayrılmamasına, sağa veya sola doğru yer değiştirmemesine dikkat eder.
- Göğüs basıları arası kesinti yapmaz. Zorunlu hallerde yapılacak kesintilerde süre olarak 10 saniyeyi aşmaz.

Erişkinlerde Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

6-c) Göğüs basısı hızı;

Yalnızca Göğüs Basısı;

- Dakikada 100-120 göğüs basısı olacak şekilde bir ritim sağlar ve bunu 2 (iki) dakika boyunca uygular.
- Göğüs basısı uygulanırken tek ilk yardımcı ise OED cihazı geldiğinde cihazını bağlar ve komutları takip eder. Eğer ikinci bir ilk yardımcı var ise kalp masajına ara vermeksizin ikinci ilk yardımcının OED cihazını hasta/yaralıya bağlamasına izin verir.
- OED sesli ve/veya görsel komutlarına uyar.

Erişkinlerde Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

6-d) Göğüs basısı ve solunum desteği birlikte;

- 30 göğüs basısı, 2 (iki) solunum desteği olacak şekilde uygulama yapar.
- Uygulamayı 5 (beş) kez tekrarlandıktan sonra hasta/yaralıyı kontrol eder.
- Göğüs basısı uygulanırken tek ilk yardımcı ise OED cihazı geldiğinde cihazını bağlar ve komutları takip eder. Eğer ikinci bir ilk yardımcı var ise kalp masajına ara vermeksizin ikinci ilk yardımcının OED cihazını hasta/yaralıya bağlamasına izin verir.
- OED sesli ve/veya görsel komutlarına uyar.

Erişkinlerde Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

7- Solunum desteği uygulaması;

Havayolu açıklığını (baş geri çene yukarı pozisyonu) sağlar.

7-a) Ağızdan ağıza soluk verme yöntemi;

Baş geri-çene yukarı pozisyonunda iken alın üzerine konulan elin baş ve işaret parmaklarıyla hasta/yaralının burnunu kapatır.

Normal bir soluk alır, hasta/yaralının ağzına ağzını yerleştirir ve göğüs kafesi yeterince kalkıncaya kadar 1 (bir) saniye içerisinde üfler.

Nefesin boşalmasını bekler ve ardından ikinci soluğu verir.

Erişkinlerde Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

7-b) Ağızdan buruna soluk verme yöntemi;

- Baş geri-çene yukarı pozisyonunda iken hasta/yaralının çeneden de destekleyerek ağzını kapatır.
- Normal bir soluk alır, hasta/yaralının burnuna ağzını yerleştirir ve göğüs kafesi yeterince kalkıncaya kadar 1 (bir) saniye içerisinde üfler.
- Nefesin boşalmasını bekler ve ardından ikinci soluğu verir.

Erişkinlerde Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

T.C. SAğLIK BAKANLIğI
ACIL SAğLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜğÜ

8- Otomatik Eksternal Defibrilatör (OED) ulaşıldığında;

- OED'yi hasta/yaralının yanına uygun şekilde (yatay konumda) yerleştirir.
- OED kapağı açıldığında otomatik olarak açılan bir model değil ise açma düğmesine basarak cihazı çalıştırır.
- Cihazın yaptığı sesli ve/veya görsel komutları takip ederek yetişkin hasta pedlerini paketinden çıkarır.
- Pedler OED'ye takılı değil ise takar.

Erişkinlerde Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

T.C. SAğLIK BAKANLIğI
ACIL SAğLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜğÜ

- Pedleri, göğsün neresine yerleştirilmesi gerektiğini gösteren şemaya uygun olarak (pedlerden birini göğüs kemiğinin sağına, köprücük kemiğinin hemen altına ve sağ meme başının üstüne, diğer pedi ise göğsün sol tarafına, meme başının soluna ve alt kaburga sınırının üzerine) çıplak göğse sıkıca yerleştirir.

Erişkinlerde Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

T.C. SAğLIK BAKANLIğI
ACIL SAğLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜğÜ

- **İki ilk yardımcı var ise;** birisi göğse pedleri yerleştirirken diğeri Temel Yaşam Desteğine devam eder.
- Pedlerin hasta/yaralının göğsünde birbirine değmediğinden emin olur.
- OED kalp ritmini analiz ederken, hasta/yaralıya dokunmaz ve çevredekileri de hasta/yaralıya dokunmamaları için yüksek sesle uyarır (cihazın sesli yönlendirmesi bunu size söyler).

Erişkinlerde Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Şok verilecekse;

- Hasta/yaralıya dokunmaz ve kimsenin de dokunmasına izin vermez.
- Cihazın yönlendirmelerini takip eder (OED tam otomatik ise şoku kendisi verir, yarı otomatik ise cihaz düğmeye basmanızı ister).

- Şok sonrası “Temel Yaşam Desteği” başlar.

Şok gerekli değil ise;

- Cihazın yönlendirmelerini takip eder.
- Temel Yaşam Desteğine başlar.

Erişkinlerde Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

9- OED ve Temel Yaşam Desteği uygulamasından sonra yaşam belirtisi (hareket, öksürük veya normal soluk alıp verme, gözlerin açılması gibi) gösteren hasta/yaralıya derlenme pozisyonu verir.

10- Kesinlikle cihazı kapatmaz ve pedleri çıkarmaz.

Çocuklarda Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

Genel Bilgiler

Temel Yaşam Desteği uygulamasının amacı, toplumda, hastane öncesi alanda ve hastanede kalbi durmak üzere olan, kalbi durmuş ve müdahalesi yapılmış çocukların erken dönemde tanınması ve tedavi edilmesidir.

- Çocuklar için Temel Yaşam Desteği belirli bir sıra ile yapılması gerekir. Bu konu başlığında bu sıra dikkate alınarak çocuklar için Temel Yaşam Desteğinde yer alan güvenlik, yanıtın değerlendirilmesi ve 112 acil yardım numarasının aranması, hava yolu ve solunumun değerlendirilmesi, göğüs basısı ve uygulanışı, solunum desteği uygulanışı ve Temel Yaşam Desteğinin sonlandırılması konuları anlatılacaktır.

Çocuklarda Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

Genel Bilgiler

Ergenlik bulguları olan çocuklar için ,erişkin canlandırma yönergeleri yani erişkin temel yaşam desteği klavuzu uygulanır.

Yenidoğan bebekler için; yenidoğan canlandırma yönergeleri kullanılmalıdır. Ancak hastaneden taburcu olmuş yenidoğan bebekler için çocuk temel yaşam desteği klavuzu uygulanır.

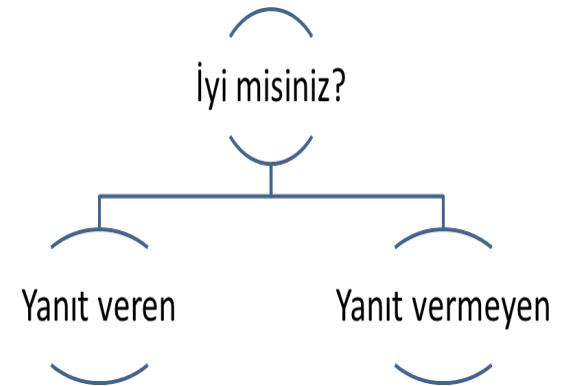
Çocuklarda Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

Tanımlar

- **Yenidoğan bebek:** Yenidoğmuş-28 gün arasındaki bebek
- **Bebek:** 29 gün-1 yaş arasındaki bebek
- **Çocuk:** 1 yaş-ergenlik dönemi arası çocuk
- **Ergenlikteki çocuk:** Kızlarda meme gelişimi, erkeklerde koltuk altı kılınması olan çocuk
- **Erişkin:** Ergenlik bulguları olan ve sonrası yaş grubu

Çocuklarda Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

- 1- Önce Hasta/yaralı ve kendi güvenliğini sağlar.
- 2- Gerekli ve mümkünse uygulama başlamadan önce çocuğu güvenli bir alana taşır.
- 3- Çocuklarda omuzlara hafifçe dokunup yüksek sesle “iyi misiniz?” diye sorarak yanıtı (bilinci) kontrol eder.

Çocuklarda Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

4- a) Çocuk yanıtı (bilinci yerinde) ise;

- Çocuğun bilinci açık, konuşabiliyor ve hareket edebiliyorsa 112 acil yardım numarasını arar veya aratır.
- Arama sırasında telefonun hoparlörünü açarak telefondaki sağlık görevlisinin direktiflerini dinler.
- Çocuğun yanına diz çöker.
- Çocuğun boyun ve göğsünü saran sıkı giysileri gevşetir.
- Sağlık ekibi gelinceye kadar tehlike yaratmadığı müddetçe çocuğu bulunduğu pozisyonda bırakır ve düzenli aralıkla kontrol eder.

Çocuklarda Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

4-b) Çocuk yanıtız (bilinci yerinde değil) ise;

İlkyardımcı tek başına ise;

- Hemen etrafına seslenir ve yardım ister.
- Yardım çağrısına karşılık veren birisi olursa 112 acil yardım numarasını aramasını ve OED cihazını getirmesini ister.
- Yardım çağrısına karşılık veren birisi yoksa 112 acil yardım numarasını kendisi arar.
- Arama sırasında telefonun hoparlörünü açar ve telefondaki sağlık görevlisinin direktiflerini dinler.

Çocuklarda Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

**4-b) Çocuk yanıtızsız (bilinci yerinde değil) ise;
İki veya daha fazla ilk yardımcı varsa;**

- İlk yardımcılardan biri çocuğa yardım eder, ikincisi 112 acil yardım numarasını arar ve OED cihazını getirir.

Çocuklarda Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

5- Havayolu ve solunumun değerlendirilmesi;

- Çocuğun ağız içini kontrol eder.
- “Görünen” yabancı cisim var ve çıkarabileceğinden eminse çıkartır (yiyecek parçası gibi).Yabancı cismi görmüyorsa elini körlemesine çocuğun ağız içine sokmaz.
- Hava yolu açıklığını sağlar. Aynı anda “10 saniye” süreyi aşmayacak şekilde solunum kontrolü yapar.
- Solunum kontrolü için çocuğun nefes alıp almadığını ve göğüs kafesinin hareket edip etmediğini kontrol eder.

Çocuklarda Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Solunum varsa;

Çocuğu derlenme pozisyonuna getirir ve 112 acil yardım numarası hala aranmamışsa arar ya da aratır.

Solunum yoksa; Temel Yaşam Desteğine başlanır.

Çocuklarda Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

6-Göğüs basısı uygulaması;

Göğüs basısı yerinin tespiti;

- Her iki elin işaret parmakları ile iman tahtasının alt ve üst ucunu tespit eder.
- İşaret parmaklarını dikkate alarak başparmakları ile iman tahtasını iki eşit parçaya böler.
- Göğüs basısı için çocuğun durumuna göre 1 veya 2 el tekniğinden uygun olanına karar verir.
- Elin topuğunu iman tahtasının $\frac{1}{2}$ alt yarısına iman tahtasının alt ucundaki çıkıntıdan uzak duracak şekilde yerleştirir.

Çocuklarda Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

- Avuç içi ve parmaklarını göğüs kafesi ile temas ettirmez.
- Elinin iman tahtasının tam üzerinde olduğundan emin olur.
- Çift el kullanacaksa diğer eli alttaki elin üzerine gelecek şekilde yerleştirir ve parmaklarını kilitler.
- Dirseklerini bükmez ve dik tutar.
- Gövde ile kol/kollar arasında 90 derecelik bir açı oluşturur.

Çocuklarda Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Göğüs Basısı tekniği;

- Göğüs basısı esnasında iman tahtası üzerine aşağı ve dik bir şekilde kuvvet uygular.
- Göğüs basısı sırasında iman tahtasının alt ucunda yer alan çıkıntıdan uzak durur.
- Bası derinliğini iman tahtası çocuklar için 5 cm ve ergenler için en az 5 cm ve en fazla 6 cm çökecek şekilde ya da göğüs ön arka çapının 1/3 oranında çöktürülmesi şeklinde ayarlar.

Çocuklarda Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

Göğüs Basısı tekniği;

- Her bası sonrası ellerini iman tahtasından ayırmaksızın göğüs kafesinin eski haline dönmesine izin verir.
- Göğüs basısı sırasında ellerin göğüs kafesinden hiçbir şekilde ayrılmamasına, sağa veya sola doğru yer değiştirmemesine dikkat eder.
- Göğüs basıları arası kesinti yapmaz. Zorunlu hallerde yapılacak kesintilerde süre olarak 10 saniyeyi aşmaz.

Çocuklarda Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

Göğüs Basısı Hızı;

Yalnızca Göğüs Basısı;

- Dakikada 100-120 göğüs basısı olacak şekilde bir ritim sağlar ve bunu 2 (iki) dakika boyunca uygular.
- Göğüs basısı uygulanırken tek ilk yardımcı ise OED cihazı geldiğinde cihazını bağlar ve komutları takip eder. Eğer ikinci bir ilk yardımcı var ise kalp masajına ara vermeksizin ikinci ilk yardımcının OED cihazını hasta/yaralıya bağlamasına izin verir.
- OED sesli ve/veya görsel komutlarına uyar.

Çocuklarda Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

Göğüs basısı ve solunum desteği birlikte;

- Çocuklar için, tek ilk yardımcı, 30 göğüs basısı, 2 (iki) solunum; iki veya daha fazla ilk yardımcı 15 göğüs basısı, 2 (iki) solunum olacak şekilde uygulama yapar.
- Uygulamayı iki dakika içinde 5 (beş) kez tekrarlandıktan sonra çocuğu kontrol eder.
- Göğüs basısı uygulanırken OED cihazı gelirse kalp masajına ara vermeksizin ikinci bir ilk yardımcının OED cihazını hasta/yaralıya bağlamasına izin verir.
- OED sesli ve/veya görsel komutlarına uyar.

Çocuklarda Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

7- Solunum Desteği Uygulanışı;

Havayolu açıklığını (baş geri çene yukarı pozisyonu) sağlar.

Ağızdan ağıza soluk verme yöntemi;

- Baş geri-çene yukarı pozisyonunda iken alın üzerine konulan elin baş ve işaret parmaklarıyla çocuğun burnunu kapatır.
- Normal bir soluk alır, çocuğun ağzına ağzını yerleştirir ve göğüs kafesi yeterince kalkıncaya kadar 1 (bir) saniye içerisinde üfler.
- Nefesin boşalmasını bekler ve ardından 2. solunum desteğini uygular.

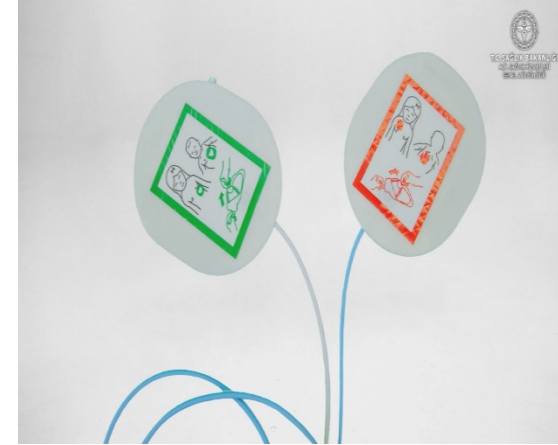
Ağızdan ağız ve buruna soluk verme yöntemi;

- Küçük bebekler için kullanılabilir.
- Normal bir soluk alır, baş geri-çene yukarı pozisyonda iken bebeğin ağız ve burnuna ağzını yerleştirir ve göğüs kafesi yeterince kalkıncaya kadar 1 (bir) saniye içerisinde üflenir.
- Nefesin boşalmasını bekler ve ardından 2. solunum desteğini uygulanır.
- İki ilk yardımcı olması durumunda normal döngü değiştirilmemeli ve ilk yardımcılarının biri göğüs basısı yaparken diğeri solunum desteği vermelidir.

Çocuklarda Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

8-Otomatik şok cihazına(OED)ulaşıldığında: Ped seçimi yapar;

- Sekiz yaşından büyük çocuklarda standart yetişkin OED ve pedlerini kullanır.
- 1-8 yaş arası çocuklar için çocuk (pediatrik) pedleri ve çocuk özelliği olan OED'leri kullanır. Ancak OED'nin çocuk modu veya çocuk pedleri yoksa, standart yetişkin OED ve pedlerini kullanır.

- OED'yi çocuğun yanına uygun şekilde (yatay konumda) yerleştirir.
- OED kapağı açıldığında otomatik olarak açılan bir model değil ise açma düğmesine basarak cihazı çalıştırır.
- Cihazın yaptığı sesli ve/veya görsel komutları takip ederek pedleri paketinden çıkarır.
- Pedler OED'ye takılı değil ise takar.
- Pedleri göğsün neresine yerleştirilmesi gerektiğini gösteren şemaya uygun olarak çıplak göğse sıkıca yerleştirir.

Çocuklarda Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

Sekiz yaşından büyük çocuklarda;

- Pedlerden birini göğüs kemiğinin sağına, köprücük kemiğinin hemen altına ve sağ meme başının üstüne, diğer pedi ise göğsün sol tarafına, meme başının soluna ve alt kaburga sınırının üzerine yerleştirir.

Çocuklarda Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

Çocuk 8 (sekiz) yaşın altında ve pedler çok büyükse, birbirine değme riski varsa;

- Ön-arka pozisyonu kullanır. Pedlerden birini üst arkaya (kürek kemikleri arasına) diğer pedi ise göğsün ön kısmına yerleştirir (mümkünse hafifçe sola).

Çocuklarda Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

İki ilk yardımcı var ise;

- Birisi göğse pedleri yerleştirirken diğeri Temel Yaşam Desteğine devam eder.
- Pedlerin hasta/yaralının göğsünde birbirine değmediğinden emin olur.
- OED kalp ritmini analiz ederken, hasta/yaralıya dokunmaz ve çevredekileri de hasta/yaralıya dokunmamaları için yüksek sesle uyarır (cihazın sesli yönlendirmesi bunu size söyler).

Çocuklarda Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Şok verilecekse;

- Cihazın yönlendirmelerini takip eder.

- Temel Yaşam Desteğine başlar.

Çocuklarda Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

9- OED ve Temel Yaşam Desteği uygulamasından sonra yaşam belirtisi (hareket, öksürük veya normal soluk alıp verme, gözlerin açılması gibi) gösteren hasta/yaralıya derlenme pozisyonu verir.

10- Kesinlikle cihazı kapatmaz ve pedleri çıkarmaz.

Bebeklerde Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

- 1- Hasta/yaralı ve kendi güvenliğini sağlar
- 2- Gerekli ve mümkünse uygulama başlamadan önce bebeği güvenli bir alana taşır.
- 3- Bebeğin gözleri ile takip etmesi ve sesli uyaran yönüne dönüp dönmediğini kontrol eder.

Bebeklerde Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

4- Bebek yanıtı (bilinci yerinde) ise;

- Bebekler ayına uygun agulama yapabiliyorsa, göz takibi ve ses takibi varsa 112 acil yardım numarasını arar veya aratır.
- Arama sırasında telefonun hoparlörünü açarak telefondaki sağlık görevlisinin direktiflerini dinler.
- Bebeğin yanına diz çöker.
- Bebeğin boyun ve göğsünü saran sıkı giysileri gevşetir.
- Sağlık ekibi gelinceye kadar tehlike yaratmadığı müddetçe bebeği bulunduğu pozisyonda bırakır ve düzenli aralıkla kontrol eder.

Bebeklerde Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

Bebek yanıtısz (bilinci yerinde değil) ise;

Tek başınıza iseniz;

- Hemen etrafına seslenir ve yardım ister.
- Yardım çağrısına karşılık veren birisi olursa 112 acil yardım numarasını aramasını ve OED cihazını getirmesini ister.
- Yardım çağrısına karşılık veren birisi yoksa 112 acil yardım numarasını kendisi arar.
- Arama sırasında telefonun hoparlörünü açar ve telefondaki sağlık görevlisinin direktiflerini dinler.
- Yardım çağırma ve ilk yardım basamaklarını eş zamanlı olarak yürütür.

Bebeklerde Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HIZMETLERI GENEL MODORLUGU

**Bebek yanitsız (bilinci yerinde değil) ise;
İki veya daha fazla ilk yardımcı varsa;**

- İlk yardımcılarından biri bebeğe yardım eder, ikincisi 112 acil yardım numarasını arar ve OED cihazını getirir.

Bebeklerde Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

5- Hava yolu ve solunumun değeriendirilmesi;

- Bebeğin ağız içini kontrol eder.
- Hava yolu açıklığını sağlar. Aynı anda “10 saniye” süreyi aşmayacak şekilde solunum kontrolü yapar.
- Solunum kontrolü için bebek nefes alıp almadığını ve göğüs kafesinin hareket edip etmediğini kontrol eder.

Bebeklerde Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Solunum varsa: Bebeği derlenme pozisyonuna getirir ve 112 acil yardım numarası hala aranmamışsa arar ya da aratır.

Solunum yoksa: Temel Yaşam Desteğine başlar

Bebeklerde Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

6- Göğüs basısı ve uygulanışı;

Göğüs basısı yerinin tespiti;

İki başparmak kullanılarak göğüs basısı tekniği; (iki ilk yardımcı varlığında önerilen tekniktir);

- İki meme çizgisi arasından çizilen hayali çizginin ortasına, iman tahtası üzerine başparmaklarını yerleştirir.
- Ellerini bebeğin gövdesine sarar.

Bebeklerde Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

- **İki parmak kullanılarak göğüs basısı tekniği** ; Tek kurtarıcının hem solunum hem göğüs basısı yapması gerektiği durumlarda tercih edilen tekniktir.
- İki meme çizgisi arasından çizilen hayali çizginin ortasına, iman tahtası üzerine işaret ve orta parmaklarını yan yana yerleştirir.

Bebeklerde Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

Göğüs Basısı tekniği;

- Göğüs basısı esnasında iman tahtası üzerine aşığı ve dik bir şekilde kuvvet uygular.
- Göğüs basısı sırasında iman tahtasının alt ucunda yer alan çıkıntıdan uzak durur.
- Bası derinliğini iman tahtası bebekler için 4 cm çökecek şekilde ya da göğüs ön arka çapının 1/3 oranında çöktürölmesi şekilde ayarlar.
- Her bası sonrası ellerini iman tahtasından ayırmaksızın göğüs kafesinin eski haline dönmesine izin verir.
- Göğüs basıları arası kesinti yapmaz. Zorunlu hallerde yapılacak kesintilerde süre olarak 10 saniyeyi aşmaz.

Bebeklerde Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

Yalnızca Göğüs Basısı;

- Dakikada 100-120 göğüs basısı olacak şekilde bir ritim sağlar ve bunu 2 (iki) dakika boyunca uygular.

Göğüs basısı ve solunum desteği birlikte;

- Bebekler için, tek ilk yardımcı, **30** göğüs basısı, **2 (iki)** solunum; iki veya daha fazla ilk yardımcı **15** göğüs basısı, **2 (iki)** solunum olacak şekilde uygulama yapar.

Bebeklerde Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

Göğüs basısı ve solunum desteği birlikte;

- Uygulamayı iki dakika içinde 5 (beş) kez tekrarlandıktan sonra bebeği kontrol eder.
- Göğüs basısı uygulanırken tek ilk yardımcı ise OED cihazı geldiğinde cihazını bağlar ve komutları takip eder. Eğer ikinci bir ilk yardımcı var ise kalp masajına ara vermeksizin ikinci ilk yardımcının OED cihazını hasta/yaralıya bağlamasına izin verir.
- OED sesli ve/veya görsel komutlarına uyar.

Bebeklerde Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

7-Solunum Desteği Uygulanışı;

Havayolu açıklığını (baş geri çene yukarı pozisyonu) sağlar.

Bebeklerde Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

Ağızdan ağıza ve buruna soluk verme yöntemi;

- Küçük bebeklerde kullanır.
- Normal bir soluk alır, baş geri çene yukarı pozisyonunda iken bebeğin ağız ve burnuna ağızını yerleştirir ve göğüs kafesi yeterince kalkıncaya kadar bir saniye içerisinde üfler.
- Nefesin boşalmasını bekler ve ardından ikinci solunum desteğini uygular.

Bebeklerde Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

8- Otomatik şok cihazına (OED) ulaşıldığında;

Ped seçimi yapar;

- 1-8 yaş arası çocuklar için çocuk (pediatrik) pedleri ve çocuk özelliği olan OED'leri kullanır. Ancak OED'nin çocuk modu veya çocuk pedleri yoksa, standart yetişkin OED ve pedlerini kullanır.
- OED'yi bebeğin yanına uygun şekilde (yatay konumda) yerleştirir.
- OED kapağı açıldığında otomatik olarak açılan bir model değil ise açma düğmesine basarak cihazı çalıştırır.
- Cihazın yaptığı sesli ve/veya görsel komutları takip ederek pedleri paketinden çıkarır.
- Pedler OED'ye takılı değil ise takar.
- Pedleri göğsün neresine yerleştirilmesi gerektiğini gösteren şemaya uygun olarak çıplak göğse sıkıca yerleştirir.

- **Çocuk 8 (sekiz) yaşın altında ve pedler çok büyükse, birbirine değme riski varsa;** ön-arka pozisyonu kullanır. Pedlerden birini üst arkaya (kürek kemikleri arasına) diğer pedi ise göğsün ön kısmına yerleştirir (mümkünse hafifçe sola).
- **İki ilk yardımcı var ise;** birisi göğse pedleri yerleştirirken diğeri Temel Yaşam Desteğine devam eder.

Bebeklerde Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

T.C. SAĞLIK BAKANLIğI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Pedlerin bebeğin göğsünde birbirine değmediğinden emin olur.
- OED kalp ritmini analiz ederken, bebeğe dokunmaz ve çevredekileri de bebeğe dokunmamaları için yüksek sesle uyarır (cihazın sesli yönlendirmesi bunu size söyler).

Şok verilecekse;

- Bebeğe dokunmaz ve kimsenin de dokunmasına izin vermez.
- Cihazın yönlendirmelerini takip eder (OED tam otomatik ise şoku kendisi verir, yarı otomatik ise cihaz düğmeye basmanızı ister).
- Şok sonrası “Temel Yaşam Desteğine” başlar.

Bebeklerde Temel Yaşam Desteği ve OED'nin Birlikte Uygulanması

Şok gerekli değil ise;

- Cihazın yönlendirmelerini takip eder.
- Temel Yaşam Desteğine başlanır.

Temel yaşam desteğine ;

- Bebek düzelinceye, ilk yardımcı tükeninceye veya sağlık ekipleri olay yerine gelinceye kadar devam edilir.

9- OED ve Temel Yaşam Desteği uygulamasından sonra yaşam belirtisi (hareket, öksürük veya normal soluk alıp verme, gözlerin açılması gibi) gösteren hasta/yaralıya derlenme pozisyonu verir.

10- Kesinlikle cihazı kapatmaz ve pedleri çıkarmaz.

DİKKAT!!!

OED cihazına ulaşılamayan durumlarda sadece TYD uygulanır.

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI

ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
EĞİTİM VE PROJELER DAİRE BAŞKANLIĞI